

5. Чемпіони світу з Dota 2 програли штучному інтелекту // Економічна правда. – 2019. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/04/15/647049/>.

Цибульська Ольга Юрївна,

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРАВОВА РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ ВІРТУАЛЬНІСТЬ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАПОВІТІВ В СПАДКОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Існування відносин в будь-якому суспільстві незалежно від територіальної та національної приналежності, або віросповідання його членів знаходиться в постійному розвитку і динаміці, що породжує його трансформацію на всіх рівнях буття. Одним із феноменів розвитку суспільних відносин за останнє десятиріччя є стрімке зростання значення прискорення швидкості передання інформації. Українське суспільство, в зазначеному контексті, не є виключенням. Поняття «інформація» в національному законодавстві нашої держави закріплено відповідним Законом України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. [1]. Згідно з абзацом третім частини першої статті 1 цього Закону інформацією слід вважати будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Сьогодні із розвитком інтернет-технологій можна спостерігати невинний розвиток суспільних відносин в сфері інтернет-простору. Проте назвати такі відносини правовими поки що не вбачається можливим, адже на територій України є відсутнім їх правове регулювання в достатній мірі. Не є виключенням й питання, пов'язані зі спадкуванням окремих ІТ об'єктів. Разом із тим, як свідчить світовий досвід така практика вже є. Як приклад, компанія Google за допомогою відповідних функцій надає можливість своїм користувачам вирішувати подальшу долю облікових записів після їх смерті. Проте, як вже було зазначено, такі відносини зможуть називатися спадковими в контексті норм чинного цивільного законодавства України, якщо будуть застосовані відповідні правові конструкції, передбачені нормами цивільного законодавства України. Однією з таких правових конструкцій в спадковому праві України доцільно назвати заповіт. Відповідно до статті 1233 Цивільного Кодексу України (далі – ЦК України) заповіт є особистим розпорядженням фізичної особи на випадок своєї смерті [2]. За своєю сутністю заповіт є

одностороннім правочином, а тому до таких правовідносин застосовуються норми глави 16 ЦК «Правочини», що, в свою чергу, відображається в абзаці другомуп.п. 7 п. 16 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про спадкування» від 30 травня 2008 №7 [3].

Як вбачається з наведеного вище, поняття «електронний заповіт» нормами спадкового права України станом на сьогодні не регламентується. Разом із тим, в інтернет-просторі таке поняття використовується протягом тривалого часу. Так, *«...Google запровадила для користувачів незвичайний сервіс, який дозволить самим користувачам вирішувати, що саме станеться з їхніми даними в разі смерті користувача. Або просто його тривалого періоду неактивності в онлайні. Даний сервіс «електронного заповіту» має вирішити низку етичних проблем, пов'язаних із конфіденційними даними, що залишаються (або забуваються) користувачами на серверах Google...[4]».*

Доцільно відзначити, що відповідно до норм чинного цивільного законодавства нашої держави заповідач має право скласти заповіт щодо усієї спадщини або її частини, охопивши ним права та обов'язки, які йому належать на момент складання заповіту, а також ті права та обов'язки, які можуть йому належати у майбутньому (частина перша – друга статті 1236 ЦК України). Заповідач може зробити будь-які розпорядження в заповіті як майнового так і немайнового характеру. Таким чином, використовуючи заповіт як правову конструкцію в спадковому праві України, передбачену нормами її чинного законодавства, віртуальний інтернет-сервіс під назвою «електронний заповіт» може бути інтегрованим в правову площину шляхом відповідного заповідального розпорядження в межах заповіту і тоді останній з віртуальної реальності трансформується в правову.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992 р. – № 48. – Ст. 650.
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
3. Про судову практику у справах про спадкування : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 травня 2008 №7 // Вісник Верховного суду України – 2008 р. – № 6. – Ст. 17.
4. Google впровадила «електронний заповіт». – Режим доступу : https://dt.ua/TECHNOLOGIES/google-vprovadila-elektronniy-zapovit-120347_.html.